

Promo-LEX recomandă reglementarea finanțării politice și electorale de către „părți terțe”

Asociația Promo-LEX a prezentat marți, 25 aprilie, documentul de politici Finanțarea politică și electorală de către „părți terțe”, în care analizează fenomenul și propune recomandări privind reglementarea acestuia. Prezentarea a avut loc în cadrul unui atelier de discuții la care au participat reprezentanți ai Comisiei Electorale Centrale, ai Centrului de Instruire Continuă în domeniul Electoral, deputați, reprezentanți ai partidelor politice și experți din domeniul electoral. Evenimentul poate fi urmărit [aici](#).

Monitorizând timp de 8 ani finanțarea partidelor și campaniilor electorale, Promo-LEX atestă răspândirea la scară largă a fenomenului promovării și finanțării politice și electorale de către „părți terțe”. Documentul de politici definește „părți terțe” ca fiind „organizații necomerciale și întreprinderi (altele decât cele de stat), care nu au legături

juridice cu un partid politic, și/sau persoanele fizice – care nu candidează în alegeri, dar care promovează politic sau fac campanie pentru sau împotriva partidelor politice/concurenților, sau pe teme specifice asociate partidelor/concurenților electorali”.

Actualele prevederi ale cadrului legal relevant nu sunt suficiente pentru a acoperi finanțarea politică și electorală de „părți terțe”. Iar nereglementarea acestui fenomen, în pofida recomandărilor organismelor internaționale, creează condiții prielnice de eludare a cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, a precizat autoarea cercetării, Mariana Focșa, analistă Promo-LEX.

„În lipsa unor prevederi legale care ar reglementa activitatea „părților terțe”, toate veniturile și cheltuielile acestora efectuate în scop de promovare politică și electorală rămân necunoscute și necontrolate. În rezultat, „părțile terțe” se transformă într-un instrument avantajos pentru ocolirea prevederilor cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale”, a explicat Mariana Focșa.

Reglementarea finanțării politice și electorale de către „părțile terțe”, prin respectarea dreptului la libertatea de exprimare, însă cu stabilirea anumitor limite rezonabile și proporționale, așa cum sunt stabilite și pentru finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, ar contribui la atingerea următoarelor obiective: *sporirea transparenței finanțării politice și electorale; reducerea riscurilor de eludare a cadrului legal și asigurarea egalității șanselor tuturor partidelor politice.*

Printre principalele recomandări ale Promo-LEX privind reglementarea finanțării politice și electorale de către „părți terțe”, incluse în documentul de politici, se regăsesc:

• Definirea și reglementarea clară și exhaustivă a

noțiunilor: „părți terțe” și tipologia acestora; „promovare politică de părți terțe”; „persoană juridică asociată cu un partid politic”; „finanțarea indirectă a campaniilor electorale” și ale altor noțiuni care pot să derive în rezultatul reglementării finanțării politice și electorale de „părți terțe”;

- **Obligarea „părților terțe” de a se înregistra la CEC** și, respectiv, de a raporta proveniența veniturilor utilizate pentru promovarea politică și electorală, precum și destinația cheltuielilor efectuate în acest scop. Înregistrarea ar trebui să implice și deschiderea unui cont bancar destinat cheltuielilor de promovare politică/electorală. CEC, în calitate de organ responsabil de supravegherea și controlul finanțelor în alegeri, urmează să asigure verificarea și controlul informației prezentate de „părțile terțe”, inclusiv dacă acestea sunt sau nu asociate cu anumite partide politice/concurenți electorali.
- **Stabilirea unei limite de cheltuieli care pot fi efectuate fără înregistrarea la CEC în calitate de „părți terțe”.** În opinia Promo-LEX, stabilirea unei astfel de limite (de ex. cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pe parcursul unui an sau pe parcursul unui scrutin electoral) ar fi necesară pentru a nu limita dreptul la libera exprimare.
- **Stabilirea criteriilor de calificare a cheltuielilor „părților terțe” drept finanțare politică și/sau electorală.** În acest sens, în opinia Promo-LEX, poate fi preluată experiența Marii Britanii care atribuie la cheltuielile respective resursele financiare implicate pentru desfășurarea activităților care, în mod rezonabil, pot fi calificate ca fiind destinate să influențeze opțiunea de vot a oamenilor.
- **Stabilirea sancțiunilor pentru încălcarea finanțării politice și electorale de către „părțile terțe”.** Sancțiunile urmează a fi proporționale și disuasive, astfel cum sunt prevăzute și pentru partidele politice

și concurenții electorali.

- **Reglementarea publicității politice online.** În prezent, lipsa prevederilor legale privind publicitatea politică online face ca aceasta să constituie o zonă gri în procesul de finanțare politică și electorală, necercetată suficient și necunoscută privind capacitățile, cheltuielile implicate și impactul real asupra proceselor politice și electorale. Într-o realitate în care utilizarea mediului online este în continuă creștere, ignorarea acestui instrument constituie un risc major de eludare a cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Asociația Promo-LEX consideră că reglementarea clară și exhaustivă a procesului de finanțare politică și electorală, care să acopere atât partidele și concurenții electorali, cât și „părțile terțe”, este absolut necesară, iar prevederile cadrului legal urmează să fie aplicabile și să asigure un echilibru corect între garantarea libertății de exprimare, limitarea riscurilor negative și, în același timp, încurajarea consolidării democratice prin intermediul concurenței pluraliste.

Documentul de politici a fost realizat de Asociația Promo-LEX în cadru Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în Documentul de politici, precum și în cadrul evenimentului aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorului.